

Jaroslav Šturma: Rodina byla podezřelá

Vydání: 2006/10 Kostel jako obřadní síň?, 13.3.2006, Autor: Gabriela Plačková

Příloha: Doma

Jaroslav Šturma téměř celý svůj život zasvětil psychologii, věnuje se zejména rozvoji nových forem péče o děti zdravotně postižené či s kombinovanými vadami. Už během dálkového studia psychologie v druhé polovině 60. let pracoval jako ošetřovatel na uzavřeném psychiatrickém oddělení. Po studiích se již jako čerstvý psycholog seznámil s legendou dětské psychologie profesorem Matějčkem. Ten byl zpočátku jeho učitelem, později se z nich stali blízcí spolupracovníci. V roce 1992 založil Jaroslav Šturma dětské centrum Paprsek, které funguje jako denní stacionář pro postižené děti. Dnes také vyučuje psychologii na filozofické a teologické fakultě UK, je místopředsedou sdružení Ochrana nenarozeného života a předsedou Českomoravské psychologické společnosti. V roce 1995 obdržel z rukou prezidenta republiky ocenění za podíl na projektech Výboru dobré vůle Olgy Havlové. Dětem se Jaroslav Šturma nevěnuje jen jako profesionál - je zároveň otcem pěti dětí a se svou manželkou přijali do své rodiny postiženého chlapce.

* * *

Má cesta k psychologii nebyla úplně přímá, protože mě vždy vábily jazyky. Začal jsem studovat románské jazyky na filozofické fakultě, ale okolnosti mě přiměly školu přerušit. Kvůli nemoci rodičů bylo třeba, abych pomáhal živit rodinu, měl jsem totiž ještě dva mladší sourozence.

Shodou okolností mi můj kmotr Jiří Slabý nabídl, abych pracoval jako psychiatr. Poprvé jsem tak dostal možnost pracovat s dětmi. To ovlivnilo má pozdější studia. Když jsem v nich později mohl pokračovat, rozhodl jsem se pro psychologii. Jazyky sice otvírají obzory, ale já v nich přestal vidět své životní povolání. Již na konci studia jsem začal pracovat v Dětské psychiatrické léčebně v Praze-Dolních Počernicích. Společně s profesorem Matějčkem jsme propracovali mnoho věcí, které dodnes tvoří součást moderní péče o děti. Pracovali jsme na metodách a pomůckách pro děti s poruchami učení, zakládali pro ně první speciální třídy. Zabývali jsme se také dnes velkým, možná až módním problémem, a to neklidnými, hyperaktivními dětmi.

Začal jsem se věnovat problémům dětí postižených a chronicky nemocných. Řešili jsme, čím by se měla moderní péče o tyto děti vyznačovat. Krátce po roce 1989 jsem absolvoval stáž v Německu. Po návratu jsem stál na rozcestí, jestli se věnovat dráze akademické, která mi byla před listopadem 1989 uzavřena, anebo dál pracovat jako psycholog. Zdálo se mi tehdy potřebnější, abych nabytou teorii a zkušenosti proměnil v život. A tak vznikl koncept dětského centra Paprsek. Tradiční péče o postižené byla rozdrobena mezi specializované obory, člověk se nám smrskl na nějakou poruchu či postižení. Zapomnělo se na to, že i postižený člověk je jedinečná bytost s neopakovatelným prožíváním a nejpodstatnější je pro něj zázemí vlastní rodiny. Ta by měla být založena na vzájemné lásce a schopnosti přijímat dítě takové, jaké je. V socialismu byla rodina čímsi podezřelým, byl to soukromý svět, kde se věci odehrávaly mimo kontrolu státu.

Další takovou oblastí byl náboženský život. Já sám jsem byl vychován ve věřící rodině, ale v rámci svého hledání jsem se musel pro víru rozhodnout nově. Jedinečná možnost se mi naskytla v roce 1968, kdy jsem blíže poznal spiritualitu Chiary Lubichové a Hnutí fokoláre. Vytvořili jsme společenství právě na bázi setkávání rodin, což nám ve zlých dobách komunismu hodně pomáhalo. Člověk sám je zranitelný, ale může-li se opřít o společenství, je to pro něj velká pomoc.

Stát vycházel z toho, že změna ekonomických vztahů povede k lidskému blahu, k vymizení neštěstí a různých postižení. Ale postižené děti se samozřejmě rodily pořád dál a podle představitelů státu to vydávalo špatné svědectví o společnosti. Proto se tehdy postižené děti dávaly do ústavů na odlehlých

místech. Chtěli jsme tuto nezastupitelnou úlohu vrátit zpět rodině. Ve středu zájmu musí stát dítě, u něj mají být jeho bližní, a teprve potom odborníci.

Sám mám s výchovou postiženého dítěte zkušenost, protože jsme si s manželkou ke svým pěti dětem přibrali do péče ještě malého chlapce. Jiřík byl tehdy čtyřletý kluk a trpěl těžkou, nevléčitelnou nemocí. Než jsme se ho ujali, putoval z jedné nemocnice do druhé a byl hodně zanedbaný. Neuměl ani chodit po schodech. Nechtěli ho přijmout ani do žádného dětského domova. Ujali jsme se ho původně jen na prázdniny, aby se u nás trochu socializoval, a získal tak možnost dostat se pryč z nemocnice. Když se však ani po dvou měsících řešení nenašlo, rozhodli jsme se ponechat si ho. Kolegové tento můj krok zpočátku považovali za profesní selhání, ale později pro Jiříka uspořádali i finanční sbírku. Důležitý byl pro nás i názor dětí. Jeden ze synů tehdy řekl: „Ono je to s ním těžké, ale já si na něm cvičím nervy.“ Jiřík nám zemřel ve čtrnácti letech, střídali jsme se u něj v nemocnici a když umíral, byla s ním má žena. Za těch deset let s námi srostl a má své místo v našich srdcích.

Cítím, že i tam, kde jsem lidsky sám a konfrontován s vlastním selháním, je horizont naděje. Někdo mě doprovází. Je to Osoba, s níž se mohu sejít v srdci, a pokud jsem citlivý a vnímavý, mohu se s ní sejít i v lidech.

JAROSLAV ŠTURMA

Sdílet článek na: 2

Sekce: [Doma](#), [Přílohy](#), [Články](#).

Aktuální číslo 46 12. – 18. listopadu 2019

Pout' završí setkání s papežem

Na pout' do Říma se o uplynulém víkendu vypravilo více než dva tisíce poutníků z České republiky. Ve Věčném městě děkují za třicet let svobody a připomínají si...

[celý článek](#)

Co přinesl 17. listopad církvi?

Před třiceti lety, v listopadu 1989, se v Československu zhroutil komunistický režim. Po čtyřiceti letech nesvobody se s pádem rudé totality otevřely nové možnosti i věřícím v Boha.

[celý článek](#)

Když se řekne 17. listopad

Sametová revoluce se v novodobých českých dějinách pokládá za důležitý milník. Někdo oslavuje nástup svobody – včetně svobody vyznání, jiný možnost podnikání,...

[celý článek](#)

Potřebujeme silné příběhy

Dobrým občanem se člověk rodí, nebo stává? Ptáme se P. JOSEFA PROKEŠE, který vyučoval náboženství a religionistiku na českobudějovickém Biskupském gymnáziu po sedm let.

[celý článek](#)

[Předplatit KT](#)

[Elektronické předplatné k dispozici zde](#)

[Předplatné
tištěné i elektronické
Více](#)